

Y PANEL TROSOLWG ANNIBYNNOL AR WASANAETHAU MAMOLAETH

Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg

Adroddiad Cynnydd Chwarterol
Crynodeb Gweithredol
Gaeaf 2020

Sefydlwyd y Panel Annibynnol gan Lywodraeth Cymru mewn ymateb i ganlyniadau adolygiad annibynnol o wasanaethau mamolaeth yn hen Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf

RHAGAIR

Ar 30 Ebrill 2019, yn dilyn cyhoeddi adolygiad a gynhaliwyd ar y cyd rhwng Coleg Brenhinol yr Obstetryddion a'r Gynaecolegwyr a Choleg Brenhinol y Bydwagedd, cyhoeddodd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ei fod yn rhoi'r gwasanaethau mamolaeth yng nghyn Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf mewn 'mesurau arbennig'.

Fel rhan o becyn o fesurau a luniwyd i gefnogi'i ymyriad, penododd y Gweinidog banel annibynnol i ddarparu'r oruchwyliaeth sy'n angenrheidiol i sicrhau bod Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg yn mynd i'r afael â'r methiannau a ganfuwyd gan y Colegau Brenhinol mewn modd amserol, agored a thryloyw sy'n rhoi'r menywod a'r teuluoedd yr effeithiodd yr adolygiad arnynt wrth galon y broses.

Mae gofyn i'r Panel gyflwyno adroddiad cynnydd chwarterol i'r Gweinidog.¹ Mae'r adroddiad hwn, yr ail i'w gyhoeddi hyd yma, yn cwrdd cyfnod Hydref, Tachwedd a Rhagfyr 2019.

Mick Giannasi (Cadeirydd)

Cath Broderick (Aelod Lleyg)

Alan Cameron (Arweinydd Obstetreg)

Christine Bell (Arweinydd Bydwreigiaeth)

¹ **GWALL** - Gofynnwyd i'r Panel ei gwneud yn glir fod datganiad anghywir yn Adroddiad Cynnydd Chwarterol yr Hydref a gyhoeddwyd ar 08 Hydref 2019. Ymddangosodd hwn yn Adran 7.2 (tudalen 21), a dywedai fod y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth wedi rhoi 'adborth llafar cadarnhaol' am yr amgylchedd hyfforddi i fydwagedd o dan hyfforddiant. Er bod rhywfaint o sail mewn ffaith i hyn, camddehonglodd y Panel yr wybodaeth a ddarparwyd gan y Bwrdd Iechyd, gan briodoli'r sylwadau yn anghywir i'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth. Roedd wedi gorddweud hefyd wrth drafod y broses - byddai'n fwy cywir ei disgrifio fel cyfarfod gwirio cynnydd, yn hytrach nag adolygiad. Ar y sail honno, mae'r cyfeiriad wedi cael ei ddileu o'r ddogfen wreiddiol ac mae'r Panel wedi ymddiheuro i'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth am unrhyw anhwylystod a wynebwyd o ganlyniad i'r camgymeriad.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg

Y Panel Trosolwg Annibynnol ar Wasanaethau Mamolaeth

Mae **Mick Giannasi** (Cadeirydd) yn Gadeirydd Gofal Cymdeithasol Cymru. Mae ganddo brofiad helaeth o arwain ar lefel uwch, ac roedd yn arfer bod yn Gadeirydd Bwrdd Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwylans Cymru. Bu'n Gomisiynydd Llywodraeth Cymru ar gyfer Cyngor Sir Ynys Môn ac yn Brif Gwnstabl Heddlu Gwent.

Mae **Cath Broderick** (Aelod Lleyg) yn Gymrawd Anrhydeddus o Goleg Brenhinol yr Obstetryddion a'r Gynaecolegwyr, a hi yw awdur yr adroddiad *Gwrando ar Farn Menywod a Theuluoedd am Ofal Mamolaeth Cwm Taf* a gyhoeddwyd yn 2019. Mae ganddi brofiad helaeth o ymgysylltu â chleifion a'r cyhoedd, ac roedd wedi cefnogi'r ymateb i Ymholiad Kirkup ym Mae Morcambe.

Mae gan **Alan Cameron** (Arweinydd Obstetreg) 26 mlynedd o brofiad fel Obstetregydd Ymgynghorol, a chafodd ei benodi'n Arweinydd Clinigol Cenedlaethol Obstetreg a Gynaecoleg ar gyfer Grŵp Cydweithredol yr Alban ar Wella Ansawdd Gwasanaethau Mamolaeth a Phlant yn ddiweddar.

Mae gan **Christine Bell** (Arweinydd Bydwreigiaeth) dros 30 mlynedd o brofiad o weithio fel bydwraig yn Lloegr. Am ddeg o'r rheini bu'n Bennaeth Bydwreigiaeth, ac mae'n Asesydd Bydwreigiaeth dynodedig gyda Choleg Brenhinol yr Obstetryddion a'r Gynaecolegwyr.

CRYNODEB GWEITHREDOL

Cafodd y Panel Trosolwg Annibynnol ar Wasanaethau Mamolaeth ei benodi gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol i ddarparu'r oruchwyliaeth sy'n angenrheidiol i sicrhau bod Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg yn mynd i'r afael â'r methiannau a ganfuwyd gan y Colegau Brenhinol mewn modd amserol, agored a thryloyw sy'n rhoi'r menywod a'r teuluoedd yr effeithiodd yr adolygiad arnynt wrth galon y broses.

DATBLYGIADAU CYNNAR

Yn Adroddiad Cynnydd Chwarterol yr Hydref, a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2019, dywedodd y Panel fod y sylfeini ar gyfer gwella wedi'u sefydlu i raddau helaeth; arweinyddiaeth effeithiol, trefniadau priodol i reoli'r rhaglen, llinellau llywodraethu ac atebolrwydd clir ac ymrwymiad gwirioneddol i gyflawni newid ar lefel y Bwrdd a'r uwch arweinwyr. Roedd tystiolaeth hefyd fod sylw wedi'i roi i'r rhan fwyaf o'r camau gweithredu hollbwysig a gafodd eu hargymell gan y Colegau Brenhinol er mwyn sicrhau diogelwch. Pan oedd y camau hynny yn dal yn waith ar y gweill, roedd rhesymau am hynny ac roedd systemau wedi'u sefydlu i fonitro a lliniaru unrhyw ganlyniadau gwael.

Roedd y Bwrdd Iechyd yn cydweithio â'r Panel a rhanddeiliaid eraill i gyflawni ei Gynllun Gwella Mamolaeth³ mewn amgylchedd o graffu trylwyr a herio. Roedd y Bwrdd Iechyd wedi cydnabod hefyd fod yr hyn a oedd wrth wraidd y perfformiad gwael yn ymestyn y tu hwnt i'r gwasanaethau mamolaeth ac roedd cynllun ehangach i ddatblygu'r sefydliad, yn canolbwyntio ar ddatblygu arweinyddiaeth a newid y diwylliant, wedi cael ei lunio ac ar fin cael ei weithredu.

Er bod cynnydd yn sicr yn cael ei wneud, dywedodd y Panel fod ffordd bell i fynd eto i greu'r gwasanaethau diogel, safonol, ymatebol a chynaliadwy y mae'r Bwrdd Iechyd am eu darparu i'w gymunedau, a galwodd am gyflymu'r gwaith, cydlyniant a disgyblaeth weinyddol er mwyn cyflawni hynny.

Nododd y Panel hefyd gyfres o faterion yr oedd yn disgwyl gweld cynnydd yn eu herbyn erbyn y tro nesaf y byddai'n darparu adroddiad. Mae'r materion hyn a chrynodeb o'r cynnydd sydd wedi'i wneud yn eu herbyn wedi'u nodi yn Adran 7 yr adroddiad.

³ Cynllun gweithredu cyfunol yw'r Cynllun Gwella Mamolaeth, sy'n cynnwys 79 o gamau gweithredu i fynd i'r afael â'r 70 o argymhellion a ddeilliodd o adolygiad y Colegau Brenhinol, a'r naw argymhelliad arall a ddeilliodd o adolygiadau mewnol cysylltiedig.

CYNNYDD PELLACH YN ERBYN Y CYNLLUN GWELLA MAMOLAETH

Gan adeiladu ar y seiliau cadarn hyn, mae'r Bwrdd Iechyd wedi gwneud **cynnydd da** yn ystod mis Hydref, Tachwedd a Rhagfyr, ac mae'r Panel bellach yn **ofalus obeithiol** y caiff gwelliannau cynaliadwy hirdymor eu cyflawni yn y gwasanaethau mamolaeth wrth i'r rhaglen waith ddatblygu.

Mae tystiolaeth bendant o gynnydd pellach yn erbyn y 79 cam gweithredu a nodwyd yn y Cynllun Gwella Mamolaeth, ac arwyddion clir – a ategir gan wybodaeth o ystod o ffynonellau mewnol ac allanol – fod y gwasanaeth yn gwella yn fwy cyffredinol.

Mae'r gwelliant hwnnw i'w weld nid dim ond yn nhermau diogelwch ac ansawdd y gofal sy'n cael ei ddarparu erbyn hyn, ond hefyd yn y ffaith fod y menywod a'r teuluoedd sy'n defnyddio'r gwasanaeth yn cael gwell profiad, ac yn y ffordd y mae'r gwasanaeth yn cael ei reoli, ei arwain a'i lywodraethu.

Yn arbennig, gwnaed cynnydd pellach yn erbyn y tri argymhelliad diogelwch hollbwysig a oedd yn dal yn waith ar y gweill, ac mae'r Panel wedi asesu tystiolaeth sy'n rhoi sicrwydd rhesymol iddo fod 25 argymhelliad pellach wedi'u cyflawni ers yr adroddiad diwethaf. Mae hyn yn cynnwys:-

- gwella ansawdd yr hyfforddiant a roddir i staff meddygol a staff bydwreigiaeth, ynghyd â chyfraddau cydymffurfio uwch a chynlluniau cadarn ar gyfer cyflawni yn y dyfodol;
- creu fframwaith llywodraethu clinigol cynhwysfawr, gyda thystiolaeth glir fod y fframwaith bellach ar waith ac yn arwain at welliannau mewn ymarfer clinigol;
- cadarnhad fod y lefelau staffio mae'r Bwrdd Iechyd wedi bod yn gweithio'n unol â nhw ym maes bydwreigiaeth a nyrsio dros y naw mis diwethaf yn cyd-fynd â'r lefelau sy'n cael eu hargymell gan Birthrate Plus;
- datblygu proses archwiliadau clinigol a gwelliannau yn y prosesau a ddefnyddir i gofnodi digwyddiadau difrifol, i ymchwilio iddynt ac i ymateb iddynt.

Dros y chwech i'r deuddeg mis nesaf, bydd angen ailedrych o dro i dro ar nifer o'r argymhellion hyn i sicrhau eu bod yn parhau i ddatblygu a'u bod yn dal wedi'u gwreiddio mewn arferion gweithredol. Bydd y Panel yn ymgorffori hyn yn ei raglen ymweliadau sicrwydd wrth symud ymlaen.

Mae Adran 8 yr adroddiad yn cynnwys asesiad mwy manwl o'r cynnydd sydd wedi'i wneud yn y tri mis diwethaf o ran cyflawni'r Cynllun Gwella Mamolaeth ac, yn arbennig, cyflawni argymhellion y Colegau Brenhinol.

ARWYDDION ERAILL O WELLIANT

Er bod y Panel wedi canolbwyntio ar sicrhau bod yna sylfaen dystiolaeth i ddangos cynnydd yn erbyn y Cynllun Gwella Mamolaeth, mae yna hefyd wybodaeth arall, fwy ansoddol weithiau, sy'n dangos bod y gwasanaethau yn gwella a bod hyn yn cael effaith gadarnhaol ar brofiadau menywod a theuluoedd. Er enghraifft:-

- dros y tri mis diwethaf, mae'r arolygon a gynhelir ddwywaith yr wythnos gan Wasanaeth Cyngor a Chyswllt Cleifion y Bwrdd Iechyd wedi canfod lefelau cyson uchel o fodlonrwydd ymhlith menywod sy'n defnyddio'r gwasanaethau yn Ysbyty'r Tywysog Siarl. Mae tystiolaeth hefyd fod yr adborth yn gynyddol gadarnhaol ymhlith menywod a theuluoedd o ran ansawdd ac urddas y gofal sy'n cael ei ddarparu yng Nghanolfan Eni Tirion yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg;
- mae'r adborth mwy cadarnhaol gan fenywod a theuluoedd yn cael ei gadarnhau i raddau sylweddol gan adroddiad a gyhoeddwyd yn ddiweddar gan Gyngor Iechyd Cymuned Cwm Taf Morgannwg, yn dilyn ymweliadau dirybudd ag Ysbyty'r Tywysog Siarl ac Ysbyty Brenhinol Morgannwg yn ystod mis Mehefin, Gorffennaf a Medi 2019;
- mae adroddiadau diweddar gan Addysg a Gwella Iechyd Cymru wedi amlygu gwelliannau graddol o ran yr amgylchedd hyfforddi a'r addysg a roddir i staff meddygol sy'n gweithio yn y tîm obstetreg, er bod angen sylw pellach o hyd ar rai elfennau.

Efallai mai Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru – a gyhoeddodd ei adroddiad ar arolygiad tridiau dirybudd o Ganolfan Eni Tirion yn Ysbyty Brenhinol Morgannwg ym mis Medi – sydd wedi darparu'r dangosydd cynnydd mwyaf arwyddocaol hyd yma. Daw'r adroddiad hwn, a gyhoeddwyd ar 13 Rhagfyr 2019, i'r casgliad yn gyffredinol *'fod gofal diogel ac effeithiol yn cael ei ddarparu'* a bod y staff *'yn dangos brwdfrydedd ac awydd clir i ddarparu gofal o safon uchel i'r cleifion, mewn amgylchedd cartrefol, hamddenol'*. Roedd angen gwella nifer bach o elfennau, ond nid oedd hynny'n awgrymu bod gwendidau sylfaenol yn y gwasanaeth.

Ar hyn o bryd, mae'r Bwrdd Iechyd yn aros i gael canlyniad arolygiad dirybudd o'r gwasanaeth a ddarperir o dan arweiniad meddygon ymgynghorol yn Ysbyty'r Tywysog Siarl. Cynhaliwyd yr arolygiad ym mis Tachwedd 2019. Disgwylir y bydd yn cael ei gyhoeddi cyn bo hir, a bydd yn darparu'r asesiad allanol pwysicaf eto o'r cynnydd sydd wedi'i wneud.

Mae Adran 8 yr adroddiad yn cynnwys dadansoddiad mwy manwl o'r dangosyddion sy'n dangos bod y perfformiad yn gwella.

YMGYSYLLTU Â MENYWOD A THEULUEDD

Gwnaed cynnydd da hefyd o ran gwella'r ffordd y mae'r Bwrdd Iechyd yn ymgysylltu â menywod a theuluoedd, ac yn eu cynnwys nhw a'r gymuned ehangach i helpu i ddylunio a gwella gwasanaethau mamolaeth.

Gyda chefnogaeth y Panel a chyfraniad arbenigwr allanol, mae'r ddau Ddigwyddiad Ymgysylltu cyntaf wedi cael eu cynnal, a dysgwyd llawer iawn o'r broses. Yn gyffredinol, mae'r digwyddiadau wedi cael derbyniad da gan y menywod a'r teuluoedd a ddaeth iddynt, a hefyd gan yr aelodau staff sydd wedi cymryd rhan. Bydd y trydydd Digwyddiad Ymgysylltu yn cael ei gynnal ym Mhen-y-bont ar Ogwr ym mis Chwefror 2020. Ar ôl hynny, bydd yr hyn a ddysgwyd o'r broses yn cael ei werthuso. Hefyd, bydd cynllun gweithredu yn cael ei ddatblygu i sicrhau bod sylw'n cael ei roi i'r themâu a'r materion allweddol a bod barn y rhai sydd wedi defnyddio'r gwasanaeth, ac sy'n dal i'w ddefnyddio, yn cael ei hadlewyrchu mewn ymarfer.

Mae'r wybodaeth a ddysgwyd o'r ddau ddigwyddiad cyntaf yn galluogi'r Bwrdd Iechyd i adolygu'r ffordd mae'n ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaeth a chymunedau yn ehangach. Bydd hyn yn help i wella effeithiolrwydd yr ymgysylltu corfforaethol a'r strategaeth cyfathrebu sy'n cael ei datblygu ar hyn o bryd.

Mae Adran 4 yr adroddiad yn cynnwys crynodeb mwy manwl o'r cynnydd a wnaed yn yr elfen hon.

ADOLYGIADAU CLINIGOL ANNIBYNNOL

Gwnaed cynnydd hefyd o ran gweithredu cam cyntaf y rhaglen adolygiadau clinigol; bydd yn ystyried, yn annibynnol, y gofal a ddarparwyd i ryw 140 o fenywod a babanod rhwng mis Ionawr 2016 a mis Hydref 2018, mewn achosion sy'n bodloni'r meini prawf a gytunwyd.

Mae'r timau amlddisgyblaethol o fydwragedd, obstetregwyr, anesthetyddion a neonatolegyddion a fydd yn cynnal yr adolygiadau wedi cael eu recriwtio ac wedi bod drwy raglen gynefino. Mae astudiaeth beilot wedi cael ei chynnal er mwyn 'profi'r' systemau sydd wedi'u sefydlu a sicrhau cysondeb. Mae'r menywod y mae eu gofal yn cael ei adolygu wedi cael gwybod am hynny, ac wedi cael gwahoddiad i gymryd rhan yn y broses os ydynt yn dymuno.

Mae Adran 5 yr adroddiad yn cynnwys crynodeb mwy manwl o'r cynnydd a wnaed i gyflwyno'r strategaeth ar gyfer adolygiadau clinigol.

DATBLYGU'R SEFYDLIAD YN EHANGACH

Yn gynnar yn y broses, cydnabuwyd ei bod yn annhebygol bod yr hyn a oedd wrth wraidd y methiannau a ganfuwyd gan y Colegau Brenhinol wedi'i gyfyngu i'r gwasanaethau mamolaeth. O ganlyniad i hynny, mae'r Bwrdd wedi dylunio rhaglen ehangach i ddatblygu'r sefydliad, ac wedi dechrau ei rhoi ar waith. Nod y rhaglen, ymysg materion eraill, yw gwella arweinyddiaeth a llywodraethu ar bob lefel ac ailddiffinio diwylliant a gwerthoedd y sefydliad. Mae'r gwaith o dan oruchwyliaeth y Panel i wella'r gwasanaethau mamolaeth yn dylanwadu ar y gwaith hwn, ac mae'r ddwy elfen yn ategu'i gilydd. Mae'r Panel wedi gweithio'n agos gyda'r Prif Weithredwr dros dro a'i thîm i sicrhau bod y rhaglenni gwaith yn gyson â'i gilydd.

Yn arbennig, mae'r Panel yn gweithio gyda'r Bwrdd lechyd i sicrhau bod y cynllun gweithredu sydd wedi'i ddatblygu mewn ymateb i'r Adolygiad o Drefniadau Llywodraethu Ansawdd, a gynhaliwyd ar y cyd gan Swyddfa Archwilio Cymru ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, yn gyson â'r Cynllun Gwella Mamolaeth, o ystyried bod llawer o'r materion yn rhai trawsbynciol.

Mae Adran 8 yr adroddiad yn cynnwys crynodeb o sut mae'r gwaith ehangach i ddatblygu'r sefydliad yn helpu i gefnogi gwelliant yn y gwasanaethau mamolaeth.

MATERION ALLWEDDOL AC ELFENNAU I GANOLBWYNTIO ARNYNT

Er yr arwyddion amlwg o gynnydd a nodwyd yn yr adroddiad hwn, mae llawer iawn o waith eto i'w wneud i gyflawni'r holl argymhellion yn adolygiad y Colegau Brenhinol a'r argymhellion cysylltiedig eraill ac, yn fwy na hynny, i sicrhau bod y gwelliannau a wnaed hyd yma yn cael eu gwreiddio mewn ymarfer a'u bod yn gynaliadwy yn y tymor hir.

Mae dros ddwy ran o dair (68%) o'r camau gweithredu yn y Cynllun Gwella Mamolaeth yn dal yn waith ar y gweill, a bydd angen newid y diwylliant a'r arferion gweithredol ar gyfer nifer o'r camau gweithredu hynny er mwyn eu cwblhau. Mae profiad o sefyllfaoedd eraill yn dangos na fydd hynny'n digwydd dros nos.

Mae'r ymddygiad yn newid, ac mae'r rhan fwyaf o'r staff ar bob lefel wedi ymateb yn gadarnhaol ac yn frwdfrydig i'r heriau a nodwyd gan y Colegau Brenhinol; mae hyn yn amlwg o'r adborth mewn adolygiadau mewnol ac allanol, ac o'r hyn mae'r Panel ei hun wedi'i weld wrth ymweld â'r ysbytai a siarad â'r staff. Ond, mae ffordd bell i fynd eto i sicrhau'r newid go iawn sydd ei angen o ran agweddau a chredoau er mwyn cyflwyno gwelliannau cynaliadwy hirdymor.

Mae hefyd yn bwysig cydnabod mai gwella'r canlyniadau i fenywod a theuluoedd yw'r prif amcan, a bod llawer o waith eto i'w wneud mewn elfennau pwysig – fel y cyfraddau ar gyfer toriadau Cesaraidd a chyfraddau cymell geni (inductions of labour) – er mwyn cyrraedd yr un safonau perfformiad â Byrddau Iechyd eraill. Wedi dweud hynny, mae tystiolaeth yn dangos bod y Bwrdd Iechyd yn arloesi o ran y ffordd mae'n mynd i'r afael â'r materion hyn, ac mae gweithgorau amlddisgyblaethol wedi cael eu sefydlu er mwyn dod o hyd i gyfleoedd i wella.

Yn yr un modd, er bod pethau'n sicr yn gwella'n raddol, mae angen cyflymu'r gwaith a sicrhau gwell disgyblaeth weinyddol o ran y ffordd mae'r Bwrdd Iechyd yn rheoli'r broses newid. Yn benodol, roedd y Panel wedi gobeithio gweld mwy o gynnydd o ran datblygu'r Fframwaith Integredig ar gyfer Asesu Perfformiad a Sicrwydd (IPAAF), a fydd yn golygu bod modd monitro ac asesu gwelliannau mewn canlyniadau dros gyfnod hir.

Mae gwaith hefyd i'w wneud i ddatblygu'r Cynllun Gwella Mamolaeth er mwyn iddo fod yn gynllun mwy deinamig ac ymatebol sy'n cynnwys cerrig milltir clir, targedau ac elfennau allweddol i'w cyflawni. Yn yr un modd, er bod y sylfeini yn eu lle erbyn hyn a chynlluniau cyflawni wedi cael eu datblygu, mae ffordd bell i fynd eto er mwyn gwella prosesau a systemau busnes allweddol – er enghraifft prosesau ar gyfer delio â chwynion a phryderon, a chasglu adborth gan ddefnyddwyr gwasanaeth ac ymateb iddo.

Mae'r ffordd o ddelio â chwynion a phryderon yn dal yn achosi pryder. Mae cynnydd yn cael ei wneud, yn enwedig o ran ymateb o fewn cyfnod mwy priodol i atgyfeiriadau newydd, ond mae heriau sylweddol yn bodoli o hyd o ran delio â'r casgliad o hen gwynion sydd wedi cronni. Nid yw'r trefniadau presennol yn ddigon cydlynol, ac mae'r diwylliant yn dal yn amddiffynol ar brydiau, wrth i addewidion gael eu torri a therfynau amser gael eu methu weithiau. Mae gan y Bwrdd Iechyd gynllun clir i fynd i'r afael â'r materion hyn, ond bydd angen ei gyflawni'n gyflym ac yn effeithiol os yw'r Bwrdd Iechyd yn mynd i adennill hyder a ffydd y menywod a'r teuluoedd sydd wedi dioddef yn sgil y methiannau a ganfuwyd gan y Colegau Brenhinol.

Hefyd, mae bylchau o ran capasiti a gallu yn y Tîm Gwella wedi arwain at ganlyniadau. Er enghraifft, bu'n rhaid gohirio'r broses o gyflwyno'r rhaglen adolygiadau clinigol am fis oherwydd nad oedd y Panel yn ffyddiog bod y Bwrdd Iechyd wedi rhoi'r trefniadau angenrheidiol ar waith i gefnogi'r broses ac, yn benodol, i sicrhau bod modd diwallu anghenion menywod a theuluoedd.

Mae nifer o ffactorau wedi arafu'r cynnydd – yn bennaf, absenoldebau annisgwyl ac nad oedd modd eu hosgoi mewn rolau hollbwysig yn y Tîm Gwella Mamolaeth, ac oedi allanol wrth recriwtio i swyddi allweddol.

Mae'r amgylchiadau wedi newid hefyd – er enghraifft, mae cwrpas a maint y rhaglen adolygiadau clinigol wedi cynyddu, ac mae hynny wedi arwain at oblygiadau ychwanegol o ran adnoddau ac wedi cynyddu'r llwyth gwaith. Mae'r gofynion i wneud cofnodion clinigol yn ddienw yn enghraifft o hynny.

Ddechrau mis Rhagfyr, roedd y Panel yn poeni mwy a mwy nad oedd gan y trefniadau ar gyfer gwella gwasanaethau mamolaeth y capasiti na'r cadernid angenrheidiol i gyflawni'r cynllun gwella ac i gefnogi'r rhaglen adolygiadau clinigol, ac i reoli'r broses o gyfathrebu ac ymgysylltu â menywod a theuluoedd. Hefyd, roedd y Panel yn dal yn poeni bod bylchau'n bodoli o ran gallu mewn elfennau hollbwysig, fel dadansoddi perfformiad, gwella ansawdd ac ymgysylltu â chleifion. Mewn rhai achosion, mae'r bylchau hynny'n cael eu llenwi gan staff clinigol sy'n llawn cymhelliant, yn ymroddgar ac yn meithrin profiad sylweddol, ond sydd ddim o reidrwydd yn meddu ar yr holl sgiliau arbenigol sydd eu hangen i gyflawni'r rôl ar hyn o bryd.

Mae'r materion hyn wedi cael eu codi gyda'r Bwrdd Iechyd, ac mae'r ymateb wedi bod yn gadarnhaol. Llwyddwyd i ddod o hyd i rywfaif o gapasiti ychwanegol a mwy o hyblygrwydd, a bydd y Tîm Gwella Mamolaeth yn cael ei ailstrwythuro yn gynnar yn y Flwyddyn Newydd. Mae hyn yn rhoi mwy o ffydd i'r Panel y bydd y broses yn symud ymlaen yn gyflymach a gyda gwell disgyblaeth weinyddol yn y chwarter nesaf.

Mae'r Panel hefyd wedi cael rhywfaint o adborth ynghylch bod yn glir am ddisgwyliadau, ac yn gyson o ran y ffordd mae'n gweithredu, ac mae hynny hefyd wedi cael ei ystyried.

Mae Adran 8 yr adroddiad yn crynhoi dadansoddiad mwy manwl o'r materion hyn.

CRYNODEB O'R CASGLIADAU A'R CAMAU NESAF

Er bod llawer o waith eto i'w wneud er mwyn cyflawni argymhellion y Colegau Brenhinol, mae'r Bwrdd Iechyd wedi gwneud cynnydd da yn ystod y chwarter diwethaf, ac mae'r Panel yn ofalus obeithiol y caiff gwelliannau cynaliadwy hirdymor eu cyflawni yn y gwasanaethau mamolaeth gyda hyn.

Ond mae angen cyflymu'r gwaith a chynyddu disgyblaeth weinyddol y Bwrdd Iechyd o ran y ffordd mae'n rheoli'r broses wella. Mae trafodaethau adeiladol wedi cael eu cynnal er mwyn cytuno ar strwythur diwygiedig a chynyddu'r capasiti, a fydd yn datrys y problemau hynny.

Dyma rai o'r blaenoriaethau y cytunwyd arnynt ar gyfer y tri mis nesaf:-

- gwneud gwaith pellach i ddatblygu'r Fframwaith Integredig ar gyfer Asesu Perfformiad a Sicrwydd gyda matrices mwy soffistigedig, blaenoriaethau cliriach a thargedau ymestynnol – ond posibl – dros amser;
- rhoi pwyslais ar y cyd ar ddatblygu'r elfennau hynny o'r Cynllun Gwella Mamolaeth sydd eto i'w cyflawni, er mwyn creu dogfen fwy deinamig sy'n newid drwy'r amser ac yn cynnwys camau gweithredu cliriach, cerrig milltir a chanlyniadau y gellir eu mesur;
- parhau â'r gwaith o gyflawni'r 54 o argymhellion yn y Cynllun sydd eto i'w cyflawni, a chanolbwyntio ar sicrhau bod yr argymhellion hynny sydd eisoes wedi'u cyflawni yn cael eu gwreiddio mewn arferion gweithredol;
- bwrw ymlaen â'r rhaglen adolygiadau clinigol i'r cam rhoi ar waith, gan ganolbwyntio'n benodol ar gefnogi'r menywod a'r teuluoedd perthnasol;
- cynnal gweddill y digwyddiadau ymgysylltu â menywod a theuluoedd, asesu'r canlyniadau a datblygu cynllun i adlewyrchu'r gwersi a ddysgwyd yn sgil y gwaith.

Wrth ystyried y cynnydd sy'n cael ei wneud, ac ymrwymiad parhaus y Bwrdd Iechyd i'r broses wella, nid yw'r Panel yn teimlo bod angen gwneud unrhyw argymhellion penodol ar hyn o bryd.

